Löytöretkiä Päijät-Hämeen kyliin

Seminaariristeily Päijänteellä m/s Elbatar laivalla 30.6.2012

RIITTA KINNARI
KUVAT PÄIVI MERONEN

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin
PRO Agria Etelä-Suomi
MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Seminaariohjelma

Seminaariristeilylle osallistui 59 henkilöä. Aluksi seminaaria markkinoitiin 50 hengelle Elbatar-laivan kapasiteetin vuoksi. Ilmoittautuneita oli kuitenkin runsaasti yli tuon määrän. Laivan kapteenin suostumuksella ja suotuisan sääennusteen turvin lisättiin osallistujamäärä 60 henkilöön. Muutama estyi lähtöaamuna sairastuttuaan. Kymmenisen henkilöä varallaolijoista jäi paitsi risteilystä. Mukaan laivalle otettiin ilmoittautumisjärjestyksen mukaisesti.

klo 8.00 Lähtö Pulkkilanharjulta Karisalmen sillan viereiseltä laiturilta
(omille autoille on pysäköintitilaa laiturin läheisyydessä)

Risteilyn aikana alustukset aiheista:

- Marianne Koski, erikoissuunnittelija, Museovirasto, kotimuseot ja niiden kokoelmat sekä paikallisperinteen säilyttäminen
- Anu Huusko, projektipäällikkö, Elämysten Päijänne –hanke, hankkeen esittely
- Veikko Neuvonen, entinen luontotoimittaja, biologi, Päijänne luonnonystävän kokemana
- Olavi Virtanen, Elbataren kapteeni, Padasjoen Laiva Oy, tarinoita matkan varrelta
- Raimo Kallioinen, kyläyhdistyksen jäsen, Kellosalmi-Seitniemi-Virmaila kyläyhdistyksen esittely
- Löytöretkiä Päijät-Hämeen kyliin –hankkeen toimijat Auli Hirvonen, Janne Ruokolainen, Katriina Koski ja Riitta Kinnari, hankkeen esittely, maiseman ja kalastuksen arvot Päijänteellä

9.30 Padasjoki, Kellosalmi, rantautuminen

-aamupäiväkahvit kahvila-ravintola Kelossissa
-Kellosalmi-Seitniemi-Virmaila kyläyhdistyksen järjestämä ohjelma
-kirkkovenesoutua, Enni Idin mökillä käynti etukäteen ilmoittautuneille taksikyydillä

11.30 Ruokailu (omakustanteinen) Kelventeen saaressa Kirkkosalmessa (paistetut muikut)

14.00 Kalkkinen, kylän satama, rantautuminen

-Kalkkisten seudun kyläyhdistyksen toiminnan esittely, puheenjohtaja Heikki Lagom
- yritystoiminnan esittely, Janne Pihamaa, Viini- ja puutarhatila Pihamaa
- iltapäiväkahvit, jonka jälkeen oli mahdollisuus ostosten tekoon

15.30 Lähtö Kalkkisista
-meno- ja tulomatkalla Kalkkisten kylästä seurattiin kulkua Kalkkisten kanavan läpi

16.30 Saapuminen Pulkkilanharjulle Karisalmen laituriin

Elbatar laiva saapui klo 8.00 lauantaiaamuna Asikkalaan Karisalmen sillan viereiselle laiturille. Osa seminaarin osallistujista oli lähtenyt matkaan Padasjoelta laivan lähtösatamasta. Sää oli kuulas ja kaunis. Laivan kapteeni Olavi Virtanen ja seminaarin asiantuntija Veikko Neuvonen olivat tervehtimässä laivaan tulijoita.

Biologi ja kesäpadasjokelainen Veikko Neuvonen kertoi risteilymatkan aikana Päijänteestä, sen saarista, kasvillisuudesta ja eläimistä osallistujille.

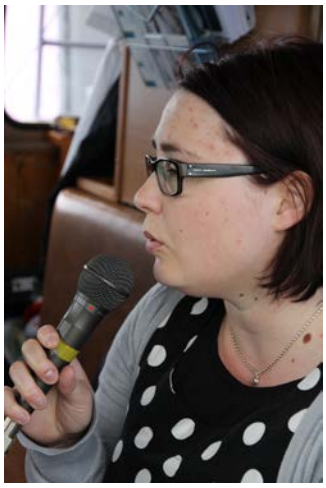

Kylissä oli hankkeen aikana noussut kiinnostus kotimuseoita kohtaan, miten esineet tulee luetteloida, mitä museon perustamisessa tulisi huomioida esimerkkeinä. Seminaariin oli saatu asiantuntijaksi erikoissuunnittelija Marianne Koski Museovirastosta, joka kertoi samalla myös paikallisperinteen säilyttämisestä.

Anu Huusko, kuvassa etualalla, Elämysten Päijänne – hankkeen projektipäällikkö valmistautumassa kertomaan hankkeen toimenpiteistä Päijänteen ympärillä.

Matkalla kohti Padasjoen Kellosalmea ihailtiin Päijänteen rantoja Veikko Neuvosen kertoessa Kelventeen saaresta. Päijänteen eteläosassa sijaitsee Padasjoen, Asikkalan ja Sysmän kuntien alueelle jakaantuva Päijänteen kansallispuisto. Kansallispuiston ydinalue on Kelventeen etelä-pohjoissuuntainen, 8 kilometriä pitkä ja 50–800metriä leveä harjusaari. Kelventeen suojaisat laguunilahdet ovat suosittuja veneilykohteita.

Padasjoella Kellosalmen satamassa rantauduttiin aluksi aamupäiväkahville kahvila-ravintola Kelossissa. Matkalla Kellosalmelle yhdistyksen varapuheenjohtaja Raimo Kallioinen kertoi nuoren kyläyhdistyksen alkuvaiheista ja toiminnan aloittamisesta. Kellosalmi – Seitniemi – Virmaila kyläyhdistys toimii keskellä kaunista Päijännettä. Kellosalmesta on muodostunut luonnonkauneutensa ansiosta kesäasukkaiden kylä.

Kyläyhdistyksen väki otti risteilyvieraat vastaan haitarimusiikin tahdissa ja teltassa oli esillä käsitöitä ja muuta yhdistyksen toimintaa.

Enni Idin mökkin pääsi tutustumaan osa vieraista taksikyydillä. Mökki sijaitsee satamasta muutaman kilometrin päässä. Naivistitaiteilija Enni Idin tuotannosta kertovia kortteja oli myynnissä ja kyläyhdistyksen sihteeri Pirjo Rinne pukeutununeena Idin teeman mukaiseen pukuun.

Id aloitti maalaamisen muurarina toimineen Eetu-miehensä kuoltua. Id maalasi öljyväreillä kovalevypohjalle. Maalauksissan Id kuvasi perinteistä maaseudun elämää, kissa-aiheita ja kukka-asetelmia. Hän maalasi myös Padasjoen Seitniemellä sijainneen kotimökkinsä huoneiden sisäseinät ja huonekalut kissakuvilla, jotka kurkistelevat kukkakuvioiden ja lehväornamenttien keskeltä. Kyläyhdistys on kunnostanut mökkiä ja tuo esille taiteilijan värikästä elämää.

Kellosalmella pääsivät innokkaat seminaarilaiset kokeilemaan kirkkovenesoutamista.

Kelvenne on Padasjoen kunnassa sijaitseva saari Päijänteellä. Se sijaitsee Päijänteen kansallispuiston alueella ja on puiston merkittävin saari Pulkkilanharjun saarten ohella. Kelvenne on harjusaari ja gelogisesti erittäin mielenkiintoinen. Kelvenne muodostui viimeisimmällä jääkaudella jäätikkövirtojen kasaamasta sorasta jään vetäytyessä. Saarelta löytyy muistoina jääkaudesta useita suppia, joista osa on yhdistynyt Päijänteeseen muodostaen suojaisia lahtia. Lisäksi saaren keskiosissa on yhteen isoon suppaan muodostunut pieni järvi. Kelventeellä sijaitsee kahdeksan kilometriä pitkä retkeilypolku. Reitti kulkee pääosin helppokulkuisessa kangasmaastossa, tosin nousee välillä ylös harjulle.

Kelventeen saaressa ruokailtiin luonnon helmassa maukas päivän teeman sopiva muikkuateria

Kelventeeltä jatkettiin seminaarimatkaa kohti Kalkkisten satamaa ja kylää. Matkalla kuultiin Päijänteen maisema-arvoista ja kalastuksesta, asiantuntijoina Auli Hirvonen, Katriina Koski ja Janne Ruokolainen.

Kalkkisten kanavassa odotettiin pääsyä kanavan läpi eteenpäin. Kalkkisten kanava on Asikkalassa sijaitseva Päijänteen ja Ruotsalaisen yhdistävä automaatti- ja osin kauko-ohjattava kanava. Kanava on valmistunut vuonna 1878. Kanavan rakentaminen aloitettiin vuonna 1875 ja uusittiin vuosina 1961–1964. Kanava on 1315 metriä pitkä ja sen 500 metriä pitkä sulku on pisin Euroopan makeanveden kanavista. Vedenpintojen korkeusero sulussa on 0,90 metriä–1,15 metriä.

Kalkkisten satamasta siirryttiin vehreän kylämaiseman läpi Viini- ja Puutarhatila Pihamaalle iltapäiväkahville

ja tutustumaan kylän toimintaan

Kalkkisten kyläyhdistyksen puheenjohtaja Heikki Lagom ja Janne Pihamaa toivat esille kylän ja yrityksen toimintaa ja yhteistyötä. Kalkkinen on 600 asukkaan kylä noin 25 km:n päässä Asikkalan kunnan

keskustasta, Vääksystä ja valittu Päijät-Hämeen Vuoden 2012 Kyläksi. Perusteluina on, että kylä on aina ollut erittäin toimelias ja aikaansaapa. Kalkkisissa tehdään runsaasti osaavaa vapaaehtoistyötä kyläyhdistyksessä ja hyvää yhteistyötä kylän kaikkien muiden vapaaehtoistoimijoiden sekä paikallisten yritysten kanssa.

Pihamaan tila on Päijät-Hämeen kantatiloja vuosisatojen takaa. Tilan nykyinen päärakennus valmistui 1914 ja viinitila, entinen navetta ja hevostalli 1921. Maanviljely, metsänhoito ja kauppa ovat olleet tilan pääelinkeinot. Pihamaan omistukseen tila siirtyi 60-luvulla ja alkuun viljeltiin perinteisten viljojen lisäksi mansikkaa. 90-luvun alussa otettiin viljelykseen muitakin marjoja ja pari vuotta myöhemmin vihannekset. Viinin tuotanto aloitettiin vuonna 2000. Vuonna 2008 avattiin Heinolaan Lähiruokatori Heilan yhteyteen uusi viinitila "Viini-Heilan".

Elbatar laiva odottelemassa seminaariväkeä paluumatkalle.

Heikki Lagom kertoi kalastuksesta alueen vesillä paluumatkan aikana.

Elbatar lähdössä Karisalmen sillan alta kohti Padasjokea päivän päätteeksi. Seminaaripäivä oli antoisa ja osallistujat saivat kokea Päijänteen ja sen rantakylien rikkauden ja monet matkailulliset mahdollisuudet.